

Akayad amezwaru deg tmaziyt

Adris

Dda Qasi

Uqbel ad yinig Dda Qasi yer Franša, yella iħemmel yiwet n teqcict d tajaret-is; nettat dayen tħemmel-it. Taqcict d ayyur, tsemxell akk ilmeziyen n taddart. Baba-s yeša d ayen kan, yerwa nezzeh.

Mi qerrben yimawlan n Dda Qasi ad as-tt-id-xedben, yenna-asen-id baba-s : « Yelli tekker-d deg tawant, win ara tt-yayen ilaq ad as-ikemmel mačči ad tt-yerr yer deffir ». Imawlan n Dda Qasi nnan-as dayen, taqcict-a d awezyi ad d-tekcem s axxam-nney.

Ul-is i iħemmlen Jeğğiga, yemla-as abrid ara t-isiwden yur-s. Iceyyee i tlemzit ad terğu. Nettat tefka-as awal: « D awezyi ad qebley wayeğ ammer ad iyi-yettwakkes uqerru ».

Dda Qasi yerkeb lbabur, yunag yer Franša. Mi yewweđ, redden-t Wat taddart-is, debben-as-d axeddim. Sin n yiseggasen kan, yecrek lqahwa d yiwen... Deg tmurt, baba-s n teqcict yusa-d yur-s yiwen n umerkanti, yefka-as-tt yer tewwurt n ssuq. Jeğğiga tugi, tħellel baba-s, twexxer yef wučči, ulac ! « Fkiy awal i urgaz, ur ttuyaley deg-s, yerna d nekk i yezran lešlah-im ».

Yewweđ lexbar amcum i Dda Qasi, yuyal-d; yewwi-d takerrust tettirriq. Ass wis-sin segmi yewweğ yer taddart, yeena baba-s n teqcict, maca dayen ur yezmir ad yerr ağar yer deffir... Dda Qasi yugi ad yebru i taluft, dya yeena win i ixedben Jeğğiga, yeħka-as taluft akken tella. « Azekka, ad ruħey yer baba-s ad as-iniy, efk yelli-k ad tezweğ » i as-yenna winna. Yefreħ Dda Qasi.

Mi iruħ tasebħit yer uxxam n teqcict ad iwali baba-s, yewwet yef tewwurt snat n tikkal, iwexxer yer deffir, cwiť kan akka, teldi-d tewwurt, tsejba-d yiwet n tlemzit am wayyur. Iwala-tt kan yebhet, tewwet tergagayt deg tfekka-s, eerqen-as lehdur, yef unyir-is tuzzel tidi.

- « Yella bab n uxxam ? »

- « D baba, ulac-it! D acu i tebyiđ ad as-iniy? »

- « Ulac! Ulac »

Yerwel d tarewla. Gar wallen-is yuwi ššifa n teqcict iwala, tekcem-as yer wul. Mi yemlal d Dda Qasi, yenna-as : « Ur zmirey ad tt-ğğey, d awezyi... ».

Brahim Tazayart, seg wungal *Salas d Nuja*, sb 82.

Iseqsiyen:

1-D acu-t wannaw n uđris-a? 1

2-Deg uđris-a, anallas d agensay ney d azyaray? D acu i t-id-yeskanen. 2

3-D acu i yeğğan Dda Qasi ad yinig? (0,5+0,5)

4-Acu i yexdem Dda Qasi deg franša? 1

5-Acu yer id-yuyal Dda Qasi yer tmurt? 1

7- Ssufey-d tignatin n uđris-a (ilmend n uzenziy n wullis). 3

8- Seyti tuçdiwin n tira yellan deg uđris-a: 3

Taqbaylita, ma yella ur tt-nesseqdec ara nukkni ad temmet. ad tt-yeseqdec uberrani !!! ihi ma yella ur tt-nesseqdec ara, t-uđal am wakken ad d-therređ taferka ad tt-teđđeđ ad ttyali umaday. ihi ur tegiđ ara azal ula i wid yemmuten fell-as, i wid yettnayen fell-as.

Taqbaylit d leqdic ara tt-yesmeyren, acku ma tenniđas rđu ad tt-ħadrey ad tt-terređ deg leqden, asmi ara tedlud fell-as ad tafed-itt teftutes ney terka, ilaq ad tt-nesseqdec ęas aęas i aę-d-tesqam a-t-an ur nefhim ara. ma yella neħjebitt deg uxxam akken aę-tcebbeħ tasga, ma nezwer nenęer-itt i telqam yes ara nekrez tusna, ħadret kan ad aę-tetlef aęen ur n-qeddec ikerref.

Ilaq ad tt-nħader, acu kan mi ara ak-d-yini yiwen ħader-itt mačči d tamellalt ad tebđu, seđs-itt, seqdec-itt, zed-itt, gar-ak d leęnas d asaru. zwer-d amextaf nęer-itt, itran aken-id-teknu yur-wet ad nettes di leyrur ...

Aseyti ad yili akka:

Tuęa	Aseyti-ines
Njerit	Nęer-itt

9- Smed tafelwit-a: 2

Amyag n tyara	Arbib
Imlul
.....	Ayezfan
.....	Amerzagu
Izwiy

Asenfali s tira: 6

Deg kra n yijerriden, glem-d tugna n taddart-ik amek i tettili deg tsemhay: tagrest, tafsut, anebdu, amwan.

Ger tamawt: ilad ad yeddu weđlam deg tenfalit-ik ilmend n uzenziy n uđris agelman.

Afud igerzen.